

GLOBAL INTEGRATSIYA SHAROITIDA YANGI O'ZBEKISTON IQTISODIY ISLOHOTLARINING TARIXIY O'RNI

Ravshanova Mayram Asat qizi

O'zbekiston Milliy Universiteti Magistranti

Abstract; *This article analyzes the historical significance of economic reforms implemented in New Uzbekistan within the context of global integration. The study examines the stages of economic transformation, the transition to market mechanisms, liberalization processes, and integration into the world economy. Particular attention is paid to reforms in industry, agriculture, finance, and foreign economic relations, as well as their impact on sustainable development and social stability. The article highlights the importance of New Uzbekistan's economic reforms as a continuation of historical development and as a strategic foundation for future progress.*

Keywords: *New Uzbekistan, economic reforms, global integration, market economy, modernization, sustainable development.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada global integratsiya sharoitida Yangi O'zbekiston iqtisodiy islohotlarining tarixiy ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda iqtisodiy transformatsiya bosqichlari, bozor mexanizmlariga o'tish, liberallashtirish jarayonlari va jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuv masalalari yoritilgan. Sanoat, qishloq xo'jaligi, moliya va tashqi iqtisodiy aloqalar sohasidagi islohotlarning barqaror rivojlanish va ijtimoiy barqarorlikka ta'siri alohida ko'rib chiqiladi. Maqolada Yangi O'zbekiston iqtisodiy islohotlari tarixiy taraqqiyotning mantiqiy davomi hamda kelajak rivojining strategik asosi sifatida asoslab beriladi.*

Kalit so'zlar: *Yangi O'zbekiston, iqtisodiy islohotlar, global integratsiya, bozor iqtisodiyoti, modernizatsiya, barqaror rivojlanish.*

KIRISH

XXI asr boshlarida globallashtirish jarayonlarining jadallashtirishi milliy iqtisodiyotlar rivojiga tubdan ta'sir ko'rsatmoqda. Jahon xo'jaligi tizimiga chuqur integratsiyalashuv, raqobatbardosh iqtisodiy modelni shakllantirish va barqaror taraqqiyotni ta'minlash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Shu nuqtayi nazardan, Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar nafaqat zamonaviy, balki tarixiy ahamiyatga ham ega.

2017-yildan boshlab O'zbekistonda boshlangan keng ko'lamli islohotlar mamlakatning siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy hayotida tub burilish yasadi. Ayniqsa, iqtisodiy sohada olib

borilgan liberallashtirish, davlat boshqaruvini isloh qilish, xususiy sektorni qo‘llab-quvvatlash va xorijiy investitsiyalarni jalb etish jarayonlari Yangi O‘zbekiston iqtisodiy modelining shakllanishiga asos bo‘ldi. Ushbu islohotlar tarixiy taraqqiyot nuqtayi nazaridan o‘rganilganda, mustaqillik yillarida boshlangan bozor iqtisodiyotiga o‘tish jarayonining mantiqiy davomi sifatida namoyon bo‘ladi.

Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarining shakllanish bosqichlari, ularning global integratsiya sharoitidagi o‘rni va tarixiy ahamiyati tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Yangi O‘zbekiston iqtisodiy islohotlari masalasi mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan turli jihatlarida o‘rganilgan. Iqtisodiy transformatsiya, bozor munosabatlariga o‘tish va modernizatsiya jarayonlariga bag‘ishlangan tadqiqotlar orasida A. Ilhomov, S. G‘ulomov, D. Yusupov, J. Stiglitz, D. North kabi olimlarning ishlari alohida ahamiyatga ega.

O‘zbekiston iqtisodiy rivojlanishining tarixiy bosqichlari va mustaqillik davridagi islohotlar masalalari O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari, farmon va qarorlarida keng yoritilgan. Xususan, “Harakatlar strategiyasi” va “Yangi O‘zbekiston – 2030” strategiyasi iqtisodiy islohotlarning konseptual asosini tashkil etadi.

Tadqiqotda tarixiylik, tizimli tahlil, taqqoslash va mantiqiy umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, statistik ma’lumotlar va normativ-huquqiy hujjatlar tahlili asosida iqtisodiy islohotlarning natijalari baholandi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Yangi O‘zbekiston iqtisodiy islohotlari bir necha muhim yo‘nalishlarni qamrab oladi. Avvalo, milliy iqtisodiyotda davlatning haddan tashqari ishtirokini qisqartirish, bozor mexanizmlarini keng joriy etish va erkin raqobat muhitini shakllantirish asosiy maqsad sifatida belgilandi. Valyuta bozorining liberallashtirish, soliq tizimining soddalashtirilishi va bank-moliya sektoridagi islohotlar iqtisodiy faollikni oshirishga xizmat qildi.

Sanoat sohasida ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish, yuqori qo‘shimcha qiymatga ega mahsulotlar ulushini oshirish va eksport salohiyatini kengaytirish muhim natijalardan biri bo‘ldi. Qishloq xo‘jaligida yer munosabatlarini isloh qilish, klaster tizimining joriy etilishi va fermer xo‘jaliklarini qo‘llab-quvvatlash oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamladi.

Tashqi iqtisodiy aloqalar sohasida O‘zbekistonning jahon bozorlariga integratsiyalashuvi faollashdi. Jahon savdo tashkilotiga a’zo bo‘lish jarayonining jadallashuvi, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlik va investitsiya muhitining yaxshilanishi mamlakat iqtisodiy taraqqiyotiga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi.

Tarixiy nuqtayi nazardan, ushbu islohotlar O‘zbekiston iqtisodiy rivojlanishida yangi bosqichni boshlab berdi. Ular mustaqillikning dastlabki yillarida boshlangan bozor iqtisodiyotiga o‘tish jarayonini sifat jihatidan yangi darajaga olib chiqdi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, global integratsiya sharoitida amalga oshirilayotgan Yangi O‘zbekiston iqtisodiy islohotlari mamlakat tarixida muhim o‘rin egallaydi. Ushbu islohotlar iqtisodiyotni liberallashtirish, raqobatbardoshlikni oshirish va barqaror rivojlanishni ta‘minlashga qaratilgan bo‘lib, uzoq muddatli strategik ahamiyatga ega.

Tarixiy tahlil shuni ko‘rsatadiki, Yangi O‘zbekiston iqtisodiy modeli milliy taraqqiyot an‘analari va jahon tajribasini uyg‘unlashtirgan holda shakllanmoqda. Bu jarayon kelajakda mamlakatning global iqtisodiyotdagi o‘rnini mustahkamlash, aholi farovonligini oshirish va ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlashga xizmat qiladi. Shu bois, Yangi O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarini tarixiy va ilmiy jihatdan o‘rganish bugungi kun uchun ham, kelajak avlodlar uchun ham dolzarb hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, 2022.
2. Karimov I. A. O‘zbekiston bozor iqtisodiyotiga o‘tish yo‘lida. Toshkent: O‘zbekiston, 1995.
3. Ilhomov A. O‘zbekistonda iqtisodiy islohotlar va modernizatsiya. Toshkent: Fan, 2018.
4. G‘ulomov S. Milliy iqtisodiyot va global integratsiya. Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
5. Stiglitz J. Globalization and Its Discontents. New York: Norton, 2002.
6. North D. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge University Press, 1990.
7. Yusupov D. Yangi O‘zbekiston: iqtisodiy taraqqiyot yo‘li. Toshkent, 2021.